

در آستانه سالروز شهادت دختر بزرگوار پیامبر اسلام (ص)، مروری بر سبک زندگی این دردانه آفرینش

جرعه‌ای از کوثر

فردا سالروز شهادت حضرت فاطمه زهرا(س) است. دختر گرامی رسول اکرم(ص) و همسر فداکار حضرت علی(ع)، که الگویی تمام عیار برای بانوان مسلمان هستند و مطالعه درباره مشی و سیره این بانوی بزرگوار، می تواند راهگشای همه زنان باشد. همه روزهای سال، فرصت خوبی است تا با مطالعه آثار ارزشمند منتشر شده درباره حضرت صدیقه طاهره(س)، با این الگوی کامل زن مسلمان، بهتر و بیشتر آشنا شویم اما از راه رسیدن روزهایی مثل فردا، شاید بیهانهای باشد برای تلنگر و یادآوری نیاز به بیشتر دانستن درباره این بزرگ بانوی جهان اسلام و راه و روش زندگی اش. به همین مناسبت، پرورنده امروز زندگی سلام، علاوه بر مرور پنج درس مهم از سبک زندگی حضرت زهرا، به معرفی ۴ کتاب برای سه طیف سنی بزرگ سال، نوجوان و کودک با حال و هوای فاطمی اختصاص دارد. کتاب هایی که برخی، به شکل مستقیم به مرور سرگذشت و ویژگی های الهام بخش شخصیت و زندگی آن حضرت می پردازد و برخی هم ویژه گروه سنی نوجوان و کودک، حول محور پرتنگ ترین صفت این بانو که همان حیا و عفاف است، شکل گرفته و معرفی و مطالعه شان، مرتبط با حال و هوای این روز هاست. امروز برای آن هایی که دلشان می خواهد سیره و سلوک آن حضرت را بشناسند، برای نوجوانانی که در سردرگمی ها دست و پا می زنند و نیاز روحی و عاطفی به یک الگو و پناه دارند و برای آن هایی که نمی دانند چطور مهم ترین میراث به جا مانده از فاطمه زهرا یعنی حیا و عفاف را برای فرزندان شان ببندازند و برای هر کس دیگری که دل در گرو مهر صدیقه طاهره دارد، تحفه هایی داریم. با ما همراه باشید.

ویژه بزرگسالان

زندگانی فاطمه زهرا(س)

نویسنده: سید جعفر شهیدی
ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
چاپ ششم

بیشتر کتابخانه ها پر است از کتاب هایی که جریانات و اتفاقات تاریخی را در قالب واژه های ادبی جا داده اند تا انبوهی از اطلاعات و تحلیل ها را از پس قرن ها به گوش آیندگان برسانند. کتاب «زندگانی فاطمه زهرا(س)» منابع اصیل تاریخ اسلام و ابعاد گوناگون ماجرای زندگی و شخصیت حضرت زهرا(س) آشنا می کند؛ منتها این بُعد تحقیقی، به هیچ وجه خسته کننده و ملال آور نیست. شهیدی، معتقد است آن چه در این مجموعه فراهم آمده تنها سرگذشت زندگی یک شخص نیست، بلکه نقل رویدادهایی آموزنده، عبرت آمیز و کاربردی است. تحلیلی از چند حادثه شگفت تاریخی که قرن ها پیش از زمان ما رخ داده است اما اگر قهرمانان این حادثه ها را کنار بگذاریم، خواهیم دید آن حادثه ها در طول تاریخ حتی در زمان ما هم در گوشه ای از جهان رخ داده است و می دهد و اگر چه زمان و مکان رویدادهایی که درباره آن سخن می گوئیم، با ما فاصله بسیار دارد، آثاری که از آن ها به جای مانده نه تنها دیرینگی نگرفته، بلکه تازگی خود را همچنان حفظ کرده است.

برشی از کتاب: «زندگی حضرت زهرا در خانه شوهر نمونه است، چون سراسر زندگی او نمونه است. چون پدر او، شوهر او و فرزندان او نمونه اند. نمونه انسان هایی آراسته به فضیلت های انسانی. انسان هایی که از میان مردم برمی خیزند. با مردم زندگی می کنند. چون دیگر مردم را می روند و می خورند و می پوشند، اما آن سوی این غریزه ها، سرشتی دارند همچون فرشته. سرشتی پیوسته به خدا. انسان هایی که درد مردم را دارند. درد مردم را می دانند و می کوشند با رفتار و کردار خود، درمان بخش آنان باشند و اگر کاری از دستشان برنیامد، حداقل در تحمل درد و رنج با آن ها شریک شوند. کسانی که برتری را در بزرگی روح می دانند، نه پروریدن تن و آن چه تن به آن نیاز دارد و اگر به تن زده اند، برای این است که زندگی درست را به دیگران بیاموزند. و در انسان دوستی تا آن جایش می روند که می گویند: چگونه سیر بخوابیم در حالی که در دور دست ترین نقطه ها، انسانی گرسنه، پهلوی بر زمین نهاده؟»

ویژه کودکان

مجموعه قصه های حنانه

نویسنده: علی باباجانی
ناشر: انتشارات پروانه
قیمت هر جلد: ۳۵۰۰ تومان

یکی از انتقادات جدی چهره های فرهنگی کشورمان این بوده و هست که نباید در کارتون ها و تصویرسازی قصه های کودکان، زنان و دختر بچه ها را در هر شرایطی، محجبه به تصویر کشید. مهم است این کاراکترها را در خانه و حریم خانواده، درست مثل واقعیت، راحت و بی حجاب نشان دهیم و بیرون از خانه و در حضور نامحرم، محجبه. این گونه است که مفهوم حجاب، نه به عنوان یک محدودیت، بلکه به عنوان ابزاری که می تواند از ما و بقیه مراقبت کند، در ذهن کودک جا می افتد. «مجموعه قصه های حنانه»، از اولین قدم های اجرای این نکته به حساب می آید. یک مجموعه هشت جلدی کودکانه که مهم ترین مشخصه اش، به تصویر کشیدن زن و دختر بچه قصه، در خانه بدون حجاب و بیرون از خانه با حجاب است. خانه که ۹ ساله است، باید از این به بعد با مقابلهی مثل حجاب و پوشش مناسب، محرم و نامحرم و حیا و عفاف آشنا شود و این آشنایی، به شکل شیرینی در دل ماجراهای بامزه اتفاق می افتد. شاید به نظر بیاید این مجموعه قصه فقط به درد دختر بچه ها می خورد ولی از آن جا که نگاهی عمیق به بحث حیا و پوشش دارد و آن را مختص زنان نمی داند، مهم است که پسر بچه ها هم آن را بخوانند.

برشی از جلد اول مجموعه: «حنانه کلاس سوم است. ۹ سالش شده. قرار است در مدرسه، برای کلاس سومی ها جشن تکلیف بگیرند. آن روز خانم معلم سر کلاس درباره حجاب حرف زد و بعد گفت قرار است بین کلاس سومی ها مسابقه ای با موضوع حجاب در رشته های مختلف برگزار شود. حنانه وقتی به خانه آمد، گفت: «بابایی! می خواهم درباره حجاب، روزنامه دیواری درست کنم. اما نمی دانم چه کار کنم؟» بابا صدای تلویزیون را کم کرد و گفت: «خب برای این کار باید معنی حجاب را بدانی. برای شروع، یک سوال می پرسم: به نظرت من می توانم با این زیرپوش و زیرشالواری که در خانه تنم است، بروم بیرون؟» حنانه بلند بلند خندید و گفت: «وای فکرش را نکن! بابا زیرپوش تو خیابان؟» مادر لیخندی زد و گفت: «چه بد است این کار!» بابا گفت: «پس اولا حجاب فقط برای خانم ها نیست و مرد ها هم باید حجاب داشته باشند. یعنی بیرون از خانه لباس هایی بپوشند که نشان دهنده حیا آن ها باشد.»

فرهنگ جامع سخنان حضرت زهرا(س)

ترجمه: علی مویدی
ناشر: چاپ و نشر بین الملل
قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

یک کتاب ۵۲۰ صفحه ای با جلد محکم که شاید در نگاه اول، خواندنش کمی سخت و زمان بر به نظر بیاید اما کافی است آن را ورق بزنید و با نثر ساده و موضوعات کاربردی اش مواجه شوید تا دلتان بخواهد آن را همواره روی میز کار و مطالعه داشته باشید و از بیانات نورانی فاطمه زهرا(س) که در دل ماجرا ها و موقعیت های مختلف زندگی شان طرح شده، استفاده کنید. این بیانات، به همت گروهی علاقه مند از پژوهشکده باقر العلوم شهر قم، از آخرین روز های زندگی اش پرسیده بود، می گوید: پیامبر به رحمت الهی پیوسته بود و مصیبت او بر خوشان، مثل «سال های قبل از ازدواج»، «سال های بعد از ازدواج»، «روز های بعد از وفات پیامبر» و... کار مخاطب را برای درک هر چه بهتر سیر دغدغه های بزرگ بانوی اسلام، حضرت زهرا ی مرضیه(س)، راحت تر می کند و با فصل بندی هایی مثل: «عقاید حضرت زهرا»، «احکام از نگاه حضرت زهرا»، «اخلاق حضرت زهرا» و... خواننده را بی واسطه، به تماشای الگو گرفتن از سبک زندگی پاک دختر پیامبر(ص)، دعوت می کند.

برشی از کتاب: در بخش «آن چه پیش از وفات فاطمه رخ داده»، در صفحات ۴۲۰ تا ۴۲۵ کتاب می خوانیم: «فضه در گفت و گو با ور قه بن عبدالله از دی که زائر خانه خدا بود و از او درباره حال و هوای دختر پیامبر در آخرین روز های زندگی اش پرسیده بود، می گوید: پیامبر به رحمت الهی پیوسته بود و مصیبت او بر خوشان، اصحاب، اولیا، دوست و بیگانه سخت و سنگین بود. همه از زن و مرد گریان و در فغان بودند اما آه و گریه بانویم فاطمه تمامی نداشت و پیوسته با اشک می خواند: پدر جان! هر روز اندوهم از فراق تو در فزون است و شکسته دلی ام از بین رفتنی نیست. پدر جان! پس از تو منبرت خالی و محرابت از مناجات تهی است... آه و زاری فاطمه به حدی بود که بزرگان مدینه جمع شدند و به علی(ع) گفتند: «از جانب ما از او بخواه یا شب گریه کند، یا روز!» و همین گفت و گو، سبب شد علی برای فاطمه در بقیع، «بیت الاحزان» را که دور از مدینه بود بسازد... آن حضرت تا چهلم پیامبر زنده بود اما به واسطه ظلمی تاریخی، در بستر بیماری افتاد و در آخرین روز ها به علی(ع) که کنار بستر او نشسته بود و صدایش می کرد گفت: «علی جان! من خود را در حال مرگ می بینم که از آن گزیر و گریزی نیست. پس از من باید ازدواج کنی. چون ازدواج کردی، یک شبانه روز خود را برای همسرت بگذار و یک شبانه روز برای کودکان من...»

ویژه نوجوانان

مجموعه قصه های زندگانی ۱۴ معصوم: جلد سه: حضرت فاطمه

گردآوری: جواد نعیمی
انتشارات: به نشر
قیمت: ۶۵۰۰ تومان

یک کتاب جیبی و جمع و جور شامل ۱۶ داستانک از ماجراهای زندگی حضرت زهرا(س) که ویژه کم سن و سال تر ها و با لحنی گرم و ساده نوشته شده است. داستانک های شیرین که از زبان نزدیک ترین آدم های زندگی حضرت زهرا مثل مادر بزرگوار شان، پدر شان، دایه و همسر و فرزند و خدمتکار شان روایت می شود و مخاطب را با سرگذشت زندگی این بانو، از کودکی تا بزرگ سالی و ازدواج و مادری و شهادت جانشوز شان، بیش از پیش آشنا می کند. نویسنده کتاب، جواد نعیمی، با باز نویسی ماجراهای تاریخی از دل منابع معتبری چون منتخب التواریخ، ارشاد و منتهی الامال، به شکل داستان های خواندنی و جذاب، موفق شده مجموعه ساده ای را برای مطالعه سبک زندگی فاطمه زهرا و نحوه مواجهه و برخورد شان در موقعیت های مختلف پدید آورد.

برشی از کتاب: از زبان همسر حضرت زهرا(س) امام علی(ع): «چهره ای روشن که به پاس حرمتش از ابر، باران خواسته می شود. مردی که پناهگاه یتیمان و نگاهبان بیوزنان است!» این، اشعاری بود که تو، فاطمه جان، در آن روز آندوه بار و در آن ساعت شکیب سوز که سایه های دلپهره و اضطراب، آسمان دل های مومنان را فرا گرفته بود، با دیدگانی بارانی، بر زبان جاری کردی. پدرت پیامبر خدا پس از عمری تلاش و مبارزه و جهاد، در آستانه عروج به پیشگاه معبود بود و تو بر بالین آفتاب، به مهر او سوگ سروده هایت را زمزمه می کردی. همه غمگین بودند و در دل، تو را همراهی می کردند. اندکی بعد، پیامبر دیده از هم گشود و با اشارت، تو را به سوی خود خواند. آنگاه در گوش تو چیزی گفت. سخت بی تاب شدی و بسیار گریستی. اما دیری نپایید که بار دیگر چیزی در گوش نازنینت زمزمه کرد و این بار سیمای غم آلوده ات همچون غنچه ای که می شکفت، باز شد و آرامشی چهره ات را فرا گرفت. گشتا! چه حکایتی بود؟ چون از تو پرسیدند، این گونه راز گشایی کردی: نخستین بار پدر بزرگوار مرا از مرگ خویش آگاه کرد و دردی جگر سوز بر جانم فروریخت. بار دوم اما مژده ام داد که نخستین کسی هستم که به او می پیوندم. نفس راحتی کشیدم و آرام شدم...»

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزانه روزنامه خراسان

دوشنبه ۲۰ بهمن ۱۳۹۶

۲ جمادی الثانی ۱۴۳۹ • ۱۹ فوریه ۲۰۱۸

۹۸۵

۵ درس از سبک زندگی اجتماعی و خانوادگی

حضرت زهرا(س)

« سید علی آل علی،
دانش آموخته رشته فلسفه

الگوسازی بزرگ زن تاریخ و هستی ابعادی دارد که در ادامه به پنج بُعد آن می پردازیم و گوشه ای از آن را بیان می کنیم تا هم الگویی ارائه دهیم و هم روشی مصداقی برای همه مشتاقان راه حق و حقیقت معرفی کرده باشیم.

۱- همسایه داری

میزان توجه حضرت زهرا (س) به همسایگان شان به حدی بود که گاهی فرصت نداشتند برای خودشان دعا کنند. این نکته مسئولیت

اجتماعی ایشان را نشان می دهد. بهترین کاری که یک نفر می تواند در حق دوست و افراد مهم زندگی اش انجام دهد دعا و درخواست نیکی و خیر است زیرا کسی که در حق دیگری خیری را بخواهد پس به صورت عملی نیز پیگیری می کند و خواستن خوبی دیگران باعث شکل گیری محبت عمیق می شود. مسئولیت اجتماعی یعنی من مسئولیت مسائل مربوط به جامعه و همسایه ام را می پذیرم و تلاش مستمر می کنم.

۲- توجه به مسئولیت های اجتماعی

حضور فعال در جامعه، پیگیری مسائل و مشکلات خانواده ها، رسیدگی به حال محرومان و تربیت زنان جامعه از رفتارهایی بود که حضرت توجه ویژه ای به آن ها داشته اند. تعادل و تقسیم وظایف خانواده خود نوعی دقیق از برنامه ریزی و مسئولیت اجتماعی حضرت زهرا (س) بوده است. اولین و مهم ترین کاری که می توانیم برای بالا بردن حس مسئولیت پذیری اجتماعی فرزندان مان انجام دهیم، راه اندازی گروه های خانوادگی و دوستانه زنان و دختران است که می توانیم در این گروه ها فعالیت های پر بارده و آموزش مهارت ها داشته باشیم.

۳- توجه ویژه به تربیت فرزند

حضرت زهرا (س) همواره در تربیت، به تلاش و رقابت اعتقاد داشتند و در تربیت فرزندان شان مهم ترین عنصر تربیتی رقابت، پیگیری و تلاش بود. از بازی توام با رقابت فرزندان شان تا پیگیری و انجام فعالیت های خانه. این سبک تربیت نتایجی به همراه دارد از جمله تجربه ورزی، بروز و ظهور خلاقیات، اعتماد به نفس و تقویت اراده، نشاط و شادابی و آموزش نکات اساسی زندگی. اجازه بدھیم فرزندان مان برای رسیدن به خواسته شان تلاش و پیگیری کنند. این که با هر درخواست نیاز فرزندان مان را برآورده کنیم، نیازمند تامل است. فرزندان ما باید برای خواسته های شان پیگیری و تلاش کنند.

۴- پرسشگری و مطالبه گری

حضرت زهرا (س) نمونه بارز مطالبه گری هستند که این خصوصیت را به شکل بارز و نمایان در زندگی نامه حضرت زینب (س) نیز مشاهده می کنیم. این مطالبه گری و پیگیری در کنار توجه انجام فعالیت های خانه. این سبک تربیت نتایجی به همراه دارد از جمله تجربه ورزی، بروز و ظهور خلاقیات، اعتماد به نفس و تقویت اراده، نشاط و شادابی و آموزش نکات اساسی زندگی. اجازه بدھیم فرزندان مان برای رسیدن به خواسته شان تلاش و پیگیری کنند. این که با هر درخواست نیاز فرزندان مان را برآورده کنیم، نیازمند تامل است. فرزندان ما باید برای خواسته های شان پیگیری و تلاش کنند.

۵- همسر داری

روابط زن و شوهر باید مبتنی بر رضایت و امنیت دو طرفه باشد و امنیت در لوای رضایت شکل می گیرد. رضایت در زندگی، زمانی ایجاد می شود که فرد از خواسته خودش فاصله بگیرد و شرایط همسرش را درک کند. میزان رضایت زن و شوهر از شرایط یکدیگر به میزان درک شان از شرایط بستگی دارد. عده ای مشکلات را می بینند و بیان می کنند و توقع اجرا دارند. عده ای مشکلات را می بینند، بیان می کنند ولی توقع اجرا ندارند. عده ای مشکلات را می بینند ولی نه بیان می کنند و نه توقع اجرا دارند. حضرت زهرا (س) در اوج همسر داری می فرمودند: «گاهی نیازی داشتم که می ترسیدم با بیانش همسرم به سختی تهیه کردن بيفتد و به همین دلیل، سکوت می کردم.» ریشه بسیاری از مسائل غیر اخلاقی در خانواده ها درک نکردن شرایط و تحمل کم همسران است.

نیاز به توجه مستمر دختران و زنان

آن چه از مطالب ارائه شده قابل برداشت است، این است که جامعه ما نیاز روز افزون به تربیت مستمر و دقیق دختران و زنان دارد زیرا جامعه ای که زنان و دختران در بالاترین سطح رفتاری باشند، در بالاترین حد رشد و پیشرفت است و این نشان دهنده نقش مهم و قابل توجه زنان و دختران است. راه اندازی گروه های خانوادگی و دوستان در قالب گروه های مهارت آموزی می تواند بسیار حائز اهمیت باشد.